

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Cum să înțelegem Vechiul Testament

După cum ni se povestește în Faptele Apostolilor, atunci când Sfântul Apostolul Filip s-a întâlnit pe cale cu unul dintre eunucii reginei Candachia și a văzut cartea prorocului Isaia în mâna sa, l-a întrebat pe eunuc: „Înțelegi oare ce citești?”. El a răspuns: „Cum aș putea să înțeleg, dacă nu mă va călăuzi cineva?” (Fapte 8, 31). Filip l-a îndrumat în înțelegerea creștină a celor citite și, drept consecință, această lectură din Vechiul Testament a fost urmată de îndată, chiar acolo, pe drum, de botezarea eunucului. Așa cum Apostolul a interpretat în lumina credinței creștine ceea ce citise eunucul, la fel și noi trebuie să ne apropiem de lectura Vechiului Testament din punctul de vedere al credinței creștine.

El trebuie înțeles în lumina Noului Testament, în lumina care izvorăște din Biserică. În acest scop, Biserica ne oferă comentariile patristice asupra Sfintelor Scripturi, dorind ca noi să înțelegem conținutul cărților sfinte prin intermediul lor. Este necesar să ținem minte că Vechiul Testament este „umbra bunurilor viitoare” (Evrei 10, 1). Dacă cititorul uită acest lucru, el nu va primi învățătura pe care ar trebui s-o primească, așa cum ne previne Sfântul Apostol Pavel.

În ceea ce-i privește pe iudeii necredincioși, el scrie că „până astăzi, când se citește Moise, stă un vâl pe inima lor”; cu alte cuvinte, ei nu sunt luminați duhovnicește întru credință. Totuși, „când se vor întoarce către Domnul, vâlul se va ridica” (II Corinteni 3, 14-15). Așadar, și noi trebuie să citim aceste cărți dintr-un punct de vedere creștin.

Aceasta înseamnă să le citim amintindu-ne de cuvintele Domnului: „Ele [Scripturile] sunt cele ce mărturisesc despre Mine”. Ele nu necesită doar o simplă lectură, ci o cercetare. Într-însele sunt cuprinse pregătirea pentru venirea lui Hristos, făgăduințele prorocilor și tipurile sau antitipurile lui Hristos. Tocmai în conformitate cu acest principiu lecturile din Vechiul Testament sunt alese spre a fi folosite la slujbele bisericești.

În plus, dacă Biserica ne oferă pasaje din ele spre zidire morală, ea alege astfel de pasaje scrise ca și cum ar fi fost în lumina Evangheliei, pasaje care vorbesc, de pildă, despre „viața veșnică” a celor drepte, despre „credincioșia după credință” și despre har. Dacă noi, creștinii, ne apropiem de cărțile Vechiului Testament în această lumină, arunci aflăm într-însele o imensă bogăție duhovnicească.

Întocmai precum picăturile de rouă de pe plante strălucesc în toate culorile curcubeului atunci când cade pe ele lumina soarelui, întocmai precum ramurile pomilor acoperite cu gheață strălucesc în mii de culori atunci când reflectă lumina soarelui, la fel și aceste Scripturi reflectă ceea ce a fost rânduit să apară mai târziu: evenimentele, faptele și învățăturile Evangheliei.

Dar când soarele a apus, picăturile de rouă și poleiala de gheață nu ne mai mângâie ochii, deși ele rămân asemenea ca atunci când strălucea soarele. La fel și în cazul Scripturilor Vechiului Testament. Fără lumina Evangheliei, ele rămân vechi și îmbătrânite, așa cum vorbește despre ele Apostolul și cum le-a denumit Biserica: „Iar ce se învechește și îmbătrânește aproape este de piere”, după cum ne spune Apostolul (Evrei 8, 13). Împărăția celor aleși din vechime a venit: „Legea și Prorocii au fost până la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fiecare se silește spre ea” (Luca 16, 16).

Pr. Adrian MURG

PREDICA

Hristos Lumina lumii

Duminica a VI-a după Paști – a orbului din naștere

„În vremea aceea, trecând Iisus, a văzut pe un om orb din naștere; atunci ucenicii Lui L-au întrebat pe El, zicând: Învățătorule, cine a păcătuit, acesta sau părinții lui, de s-a născut orb? Iisus le-a răspuns: nici el n-a păcătuit, nici părinții lui, ci s-a născut orb ca să se arate într-însul lucrările lui Dumnezeu. Trebuie să fac, până este ziua, lucrările Celui Ce M-a trimis pe Mine, căci vine noaptea, când nimeni nu poate să lucreze. Câtă vreme sunt în lume, Eu sunt Lumina lumii. După ce a zis acestea, a scuipat jos și a făcut tină din scuipat și a uns cu tină ochii orbului. Apoi i-a zis: mergi de te spală la izvorul Siloamului, care se tâlcuiește: trimis. Deci s-a dus și s-a spălat și a venit văzând. Iar vecinii și cei ce-l văzuseră mai înainte, că era cerșetor, se întrebau: nu este acesta cel ce ședea și cerșea? Unii ziceau că acesta este, iar alții ziceau că seamănă cu el. Dar el zicea: eu sunt. Deci l-au întrebat: atunci cum s-au deschis ochii tăi? El le-a răspuns și a zis: Omul Care Se numește Iisus a făcut tină și a uns ochii mei. Apoi mi-a zis: mergi la izvorul Siloamului și te spală. Deci mergând și spălându-mă, am dobândit vederea. L-au mai întrebat: unde este Acela? Nu știu, le-a răspuns el. L-au dus la farisei pe cel ce mai înainte fusese orb. Și era într-o zi de sâmbătă, când a făcut Iisus tină și a deschis ochii orbului. Deci din nou l-au întrebat fariseii cum a dobândit vederea. El le-a răspuns: tină a pus pe ochii mei și m-am spălat și văd. Deci unii dintre farisei ziceau: acest Om nu este de la Dumnezeu, fiindcă nu păzește ziua sâmbetei. Dar alții ziceau: cum poate un om păcătos să facă minuni ca acestea? Și astfel era dezbinare între ei. Deci iarăși l-au întrebat pe cel ce fusese orb: tu ce zici despre El pentru că ți-a deschis ochii tăi? Iar el a răspuns că este proroc. Dar iudeii n-au crezut despre el că a fost orb și și-a căpătat vederea, până ce n-au chemat pe părinții celui vindecat de orbire. Așadar i-au întrebat și le-a zis: acesta este fiul vostru, despre care voi ziceți că s-a născut orb? Atunci părinții lui au răspuns și le-au zis: știm că acesta este fiul nostru și că el s-a născut orb; dar cum vede el acum, noi nu știm; sau Cine i-a deschis ochii lui, noi nu știm. Este în vârstă, întrebați-l pe dânsul: el singur vă va spune despre sine. Acestea le-au zis părinții lui, pentru că se temeau de iudei, căci iudeii se sfătuiseră acum, că de-L va mărturisii cineva pe Iisus că este Hristos, să fie dat afară din sinagogă. De aceea părinții lui au zis: este în vârstă, întrebați-l pe dânsul. Deci fariseii au chemat a doua oară pe omul care fusese orb și i-au zis: dă slavă lui Dumnezeu; noi știm că omul acesta este păcătos. El însă a răspuns: de este păcătos, nu știu; eu una știu, că eram orb și acum văd. Deci l-au întrebat iarăși: ce ți-a făcut? Cum a deschis ochii tăi? El le-a răspuns: acum v-am spus vouă și n-ați auzit! De ce voiți să auziți încă o dată? Nu cumva voiți și să vă faceți și voi ucenici ai Lui? Atunci l-au ocărât și i-au zis: tu ești ucenicul Lui; noi suntem ucenicii lui Moise. Noi știm că Dumnezeu a grăit cu Moise, iar pe Acesta noi nu-L știm de unde este. Răspuns-a omul și le-a zis: tocmai în aceasta stă minunea că voi nu știți de unde este; și totuși El a deschis ochii mei. Și noi știm că Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoși, dar de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voia Lui, pe acela îl ascultă. Din veac nu s-a auzit să fi deschis cineva ochii vreunui orb din naștere. Dacă n-ar fi Acesta de la Dumnezeu, nimic n-ar fi putut face. Ei însă au răspuns și i-au zis: în păcate tu te-ai născut întreg și tu ne înveți pe noi? Și l-au dat afară. A auzit Iisus că l-au dat afară și, găsimdu-l, l-a întrebat: crezi tu în Fiul lui Dumnezeu? El a răspuns și a întrebat: cine este, Doamne, ca să cred într-Însul? Iisus i-a spus: L-ai văzut pe El, căci Cel Care vorbește cu tine Acela este. Atunci el a grăit: cred, Doamne, și s-a închinat Lui.” (Ioan 9, 1-38)

În duminica VI-a după Paști, pericopa evanghelică ne vorbește despre o minune pe care Mântuitorul a săvârșit-o vindecând un orb din naștere, lucru nemaiîntâlnit în acele vremuri.

Iisus Hristos spune că trebuie să facă lucrările Celui Care L-a trimis. În Evanghelia a patra acesta este pentru Iisus un imperativ care circumscrie întreaga Sa activitate (cf. 4, 34; 5, 17, 19 etc.). Aceste lucrări culminează pe pământ cu moartea Sa ispășitoare. Însă ele se continuă într-o altă formă și dimensiune și după Înălțarea Sa la Cer.

Fericitul Augustin, comentând această pericopă, arată că ziua în care sunt posibile lucrările mântuitoare se întinde până la sfârșitul acestui veac, după care va începe veșnicia, când nimeni nu va mai putea face nimic pentru mântuirea sa. „Vezi că Hristos Însuși este Lumina lumii, adică ziua. Pentru a vedea ziua, orbul trebuie să-și spele ochii în ziua. Dar cât ține această zi? Cât este Hristos cu noi. Iar El zice: «Iată Eu sunt cu voi până a sfârșitul veacurilor».

Continuare în pagina 2
Pr. A. MURG

Din sumar

▶ Trei decenii la altarul Catedralei Vechi
pagina 3, interviu cu pr. Ioan TULCAN

▶ Știri
pagina 4

Hristos Lumina lumii

Urmare din pagina 1

Ziua ce se încheie odată cu mersul soarelui pe cer are puține ore; însă ziua prezenței lui Hristos se întinde până la sfârșitul lumii”. Pentru Mântuitorul „ziua” și „noaptea” nu sunt doar mărimi fizice, ci sunt simboluri pentru mântuire și osândă, pentru Dumnezeu și diavol (cf. Rom 13, 12; 1 Tes 5, 4; 2 Pet 1, 19, Apoc 21, 25; 22, 5)

Acestui act al scuipării pe jos și a facerii tinei din scuipat, al lui Iisus i se dau de către comentatori mai multe tipuri de explicație. Iisus a vrut să demonstreze că este liber de legea sâmbetei care interzicea facerea unui aluat. Plecând de la premisa că, în antichitate, se considera că saliva are proprietăți vindecătoare - fapt confirmat și de scrierile rabinate -, se exprimă și părerea că Evanghelistul, arătând că Mântuitorul a vindecat un orb din naștere, a vrut să arate că Acesta este mai presus de zeii terapeuți. Cea mai răspândită interpretare, încă din vechime, arată că gestul lui Iisus este o trimitere la Facere 2, 7, unde se arată că Dumnezeu l-a făcut pe om din țărână. Sf. Irineu zice: „De aceea a și scuipat Dumnezeu pe pământ și a făcut tină pe

care a pus-o pe ochi, ca să arate spre felul în care a fost făcut omul la început”. Această tâlcuire ne ajută să înțelegem caracterul profetic al actului lui Iisus, în care se disting două idei: 1) în Iisus este prezentă puterea creatoare a lui Dumnezeu; 2) Iisus inițiază o nouă creație, în care „se arată lucrările lui Dumnezeu”.

Porunca Domnului: „Mergi de te spală în scaldătoarea Siloamului” are multiple semnificații. În primul rând este mobilizată voința orbului. El trebuie să creadă și să asculte cuvântul lui Iisus, Care îi pretinde participarea la propria vindecare. În al doilea rând, aceste cuvinte adresate orbului trimit la 4Regi 5, 1 și urm., unde se arată cum l-a vindecat profetul Elisei pe Neeman sirianul, trimițându-l să se scalde în Iordan. Prin aceasta Iisus arată că se alătură marilor prooroci ai lui Israel, în plus că este desăvârșirea proorociei vechi-testamentare, și că este chiar Proorocul eshatologic prevestit de Moise (Deut 18, 15; cf. In 1, 21; 4, 19; 6, 14; 7, 40. 52). În al treilea rând, faptul că Sf. Evanghelist Ioan are grijă să menționeze că numele scaldătorii Siloam se tâlcuiește „trimis”, după ce în v. 4 a arătat

că Iisus este trimisul lui Dumnezeu, vine să sugereze faptul că în spatele spălării propriuzise a orbului în scaldătoarea respectivă stă și un sens simbolic, și anume al luminării prin spălarea în Hristos, în Botez. Această interpretare sacramentală este dezvoltată de Fer. Augustin. El deosebește două etape ale vindecării: ungerea ochilor cu tină, care nu aduce încă vederea, și care este asociată cu catehemenatul, perioadă pregătitoare pentru Botez, și spălarea în Siloam, asimilată Botezului în Hristos, prin care omul se face „fîu al luminii”.

Mântuitorul, care este Lumina lumii, ne cheamă pe toți spre viețuire luminoasă. Să fugim de întunericul faptelor celor rele zicând din tot sufletul: „Strălucește în inimile noastre, Doamne, lumina cea curată a cunoașterii Dumnezeirii Tale, și deschide ochiul gândului nostru spre înțelegerea evanghelicilor Tale propovăduiri, ca toate poftete trupului călcând, viețuire duhovnicească să petrecem, cugetând și făcând toate cele ce sunt spre bună plăcerea Ta”. Amin!

Hristos a înviat!

Vecernie

Pe-aici, în sus, e schitul la capăt de colnic.
L-a zugrăvit pe vremuri Ilarion cel drept
Cu sfinți între ștergere de galben borangic
Și sfinte-mpodobite cu icusari pe piept.

Auzi, un clopot mișca văzduhul peste munți
Și se boltește-n sunet cât cerul de mărgan
De dincolo de lume te-îndeamnă să renunți
O taină fără de moarte la veacul pământean.

Vom asculta din strana vecernia-n sobor
Când intră-n schit odată cu pasul serii lent
În murmure ca zvonul albinelor în zbor
Năluci călătorite din Vechiul Testament.

Cu aur pe odăjdii, îmbălsămații tei
Vor îngâna soborul prin geamurile mici.
Eu recita-voi psalmul sublim 103,
Iar tu Lumina lină m-aș bucura să zici.

Când, la sfârșitul slujbei, vom săruta sfios
Argintul sfinte scoarțe de Evangheliar,
Ne va părea o clipă că ne-a zărit Hristos,
Mișcând încet perdeaua intrării în altar.

Nichifor CRAINIC

Prezența Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad la Ziua porților deschise

În ziua de 2 mai 2018, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad a fost gazda îndătinatului eveniment de promovare a ofertei educaționale pentru sesiunea de admitere 2018-2019, denumit generic: Ziua porților deschise.

La această acțiune a luat parte și Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, printr-un stand frumos amenajat, unde

părinții profesori și studenții prezenți au oferit informații și detalii despre istoricul acestei venerabile școli de teologie din vestul țării, cât și despre programul de admitere.

Amintim aici faptul că Facultatea de Teologie din Arad este continuatoarea Preparandiei, de la 1822, fiind astfel îmbogățită cu o încărcătură

duhovnicească și academică prin personalitățile ce i-au slujit în timp, precum și prin eforturile corpului profesoral contemporan, în care această istorie se actualizează permanent prin cercetarea științifică, materializată în cărțile, studiile, conferințele, simpoziioanele și platformele de cercetare inițiate aici.

Astfel, și anul acesta, instituția organizează două sesiuni de admitere, în lunile iulie și septembrie, pentru programul de studii la nivel de licență, Te-

ologie Ortodoxă Pastorală, precum și o sesiune în luna septembrie la nivelul de studii masterale, cu două programe: Doctrină și cultură creștină și Pastorație și viață liturgică, respectiv, la Școala Doctorală, în disciplinele Teologie Dogmatică și Teologie Morală. Pentru mai multe detalii se poate accesa site-ul Facultății: www.teologiearad.ro

Pr. Filip ALBU

Părinte Profesor Ioan Tulcan, se împlinesc în aceste zile 30 de ani de când ați fost hirotonit preot și instalat în această calitate la Catedrala din Arad, Parohia Arad-Centru. Cu ce simțământ întâmpinați acest moment aniversar și ce amintiri ne puteți împărtăși legate de acest prilej?

În primul rând, doresc să menționez, că întâmpin acest moment aniversar cu un simțământ al bucuriei, al mulțumirii și recunoștinței. Este vorba de simțământul bucuriei pe care îl simt pentru ajutorul primit de la Dumnezeu și pentru toate darurile Lui. Al mulțumirii și recunoștinței față de Dumnezeu, Care m-a învrednicit de această slujire și pentru toată călăuzirea de până acum; de mulțumire și recunoștință față de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Sevcicu, care a avut încredere și m-a numit în această slujire și m-a hirotonit întru diacon și preot; dar, aceste simțăminte le nutresc și față de credincioși, care în tot acest timp m-au însoțit cu rugăciunile, sprijinul și încurajările lor, mai ales, în clipele mai grele ale slujirii mele, precum și în momentele frumoase. De asemenea, nutresc simțăminte de bucurie și comunitate întru slujirea acestei parohii, cu toți părinții slujitori de astăzi, ai acestei parohii, preoți și diaconi.

Momentul de început al slujirii mele preoțești la Catedrala Veche (Parohia ortodoxă română Arad-Centru) este încă viu în memoria mea. A fost un început, care m-a marcat în mod cu totul deosebit. Pentru a răspunde la această întrebare, se cuvine a fi menționat contextul venirii mele la această slujire. Era anul 1988, când după un an de zile de activitate a mea în arhiva Episcopiei Aradului de atunci, acum devenită Arhiepiscopie, după ce mă întorsesem de la studii efectuate la Sibiu, București și Germania Federală (la Erlangen și Heidelberg), Întâistătătorul Arhiepiscopiei Aradului, Preasfințitul Părinte Dr. Timotei Sevcicu, m-a numit în slujirea de preot la parohia Arad-Centru. În urma unei audiențe solicitate la Înaltpreasfinția Sa, în care, printre altele, m-a întrebat, ce am de gând să fac în viitorul apropiat, i-am exprimat dorința de a activa în învățământul teologic superior de la Sibiu. În acel moment, Înaltpreasfințitul a avut o intervenție, care m-a urmărit până astăzi și la care reflectez mereu: „De ce vrei să mergi la Sibiu?; eu am la Arad o catedră, cu nimic mai prejos decât cea de la Sibiu; mai gândește-te.” În urma acestei audiențe lămuritoare, m-

Trei decenii la altarul Catedralei Vechi

Interviu cu pr. Ioan TULCAN, cu prilejul împlinirii a 30 de ani de slujire preoțească la Parohia Arad-Centru

am decis, în final, pentru ceea ce îmi propunea Înaltpreasfinția Sa. Astfel, în ziua de sâmbătă, 14 mai 1988, m-a hirotonit întru diacon, iar, duminică, 15 mai 1988, întru preot, la Catedrala Veche din Arad, zi în care am și fost instalat, în prezența Înaltpreasfinției Sale, de către protopopul de atunci al Aradului, părintele Traian Gavrilă.

În al doilea rând, am venit la această parohie ca preot slujitor cu o deosebită admirație față de părinții slujitori, care se aflau atunci în cadrul parohiei Arad-Centru și care mi-au premers întru slujire, iar, unii dintre ei, mi-au fost o vreme și colegi, pentru tot ceea ce au realizat ei pe tărâm pastoral-misionar până atunci. Conștiințiozitatea, râvna și dăruirea lor întru slujirea Bisericii le-am remarcat cu o deosebită bucurie.

Ce a însemnat pentru dumneavoastră începutul slujirii preoțești la Catedrala Aradului?

Slujirea mea preoțească la Catedrala veche a Aradului am simțit-o de la început, ca pe o mare onoare, aleasă bucurie și vie responsabilitate. Am simțit-o ca pe o mare onoare, deoarece această venerabilă biserică a fost, și îmi place să cred, că a rămas, cea mai importantă și semnificativă parohie în cadrul Arhiepiscopiei arădene. În al doilea rând, slujirea ei a fost ilustrată de vrednici preoți, care au mărturisit valorile credinței ortodoxe nu numai în vremuri liniștite, ci și în vremuri tulburi, astfel, încât i-am simțit pe aceștia, într-un fel, împreună lucrători cu noi cei de astăzi, în lucrarea misionară a Bisericii.

Am perceput slujirea preoțească la parohia Arad-Centru, ca pe o aleasă bucurie. Este bucuria pe care ți-o oferă slujirea într-o continuitate atât de luminoasă și rodnică, având credincioși atât de dedicați credinței și Bisericii, și împreună cu care simțim la fiecare Sfântă Liturghie un adevărat eveniment duhovnicesc.

În fine, *responsabilitatea vie*, este simțământul care m-a însoțit permanent în toți acești ani: față de înaintași, față de cei prezenți și față de viitorul Bisericii, în contextul provocării crescânde a fenomenului secularizării, a acaparării interesului omului de astăzi față de aspectul material și trecător al vieții.

Părinte Profesor Ioan Tulcan, ați dorit dintru început să fiți preot sau au existat și alte opțiuni pentru dumneavoastră?

Trebuie să mărturisesc, că încă din clasele a VII-a, a VIII-a, mi s-a conturat tot mai clar dorința de a studia Teologia, de a deveni preot. Această dorință a mea s-a intersectat la un moment dat, cu intenția unui profesor al meu, de la școala generală, de a mă abate de la acest drum. Au fost vizitați în acest sens părinții mei, cărora li s-a atras atenția, că voi merge pe un drum fără perspective, întrucât Biserica nu va avea nici un viitor, iar, pentru mine, ar fi păcat

să mă încadrez pe acest drum. Era afirmația acestui profesor, făcută în contextul stăpânirii regimului comunist în România, când Bisericii i se prognozau perspective sumbre, de dispariție a ei de pe scena istoriei.

Evident, că aceste precizări ale profesorului meu nu m-au impresionat, iar eu mi-am continuat drumul pe care am considerat, că trebuie să merg.

Ați avut un model de preot care v-a inspirat în mod deosebit, atât ca slujitor al altarului cât și ca profesor?

Desigur, ca orice tânăr, eram deosebit de atent la tot ce se petrecea în viața parohiei, în cadrul căreia m-am născut (parohia Macea, jud. Arad). Mi-a atras plăcut atenția, slujirea bisericească a celor doi preoți din comună: părintele Gheorghe Curtuș și, îndeosebi, părintele Terentie Mihiț. Acesta din urmă m-a și pregătit, prin meditații, la Catehism și limba franceză, pentru a putea intra la Seminarul Teologic din Caransebeș. Mai mult decât atât, acesta mi-a vorbit în termeni elogioși despre frumusețea Teologiei și a Preoției, subliniind de mai multe ori, că Aradul bisericesc a strălucit prin teologii și preoții ei, menționând cu ne-disimulată admirație pe părintele profesor Petru Deheleanu și chiar cu entuziasm, vorbindu-mi despre părintele profesor Ilarion V. Felea. Erau evidențiate de către părintele Mihiț câteva trăsături de caracter ale acestor teologi amintiți: solida lor pregătire teologică și culturală, conștiințiozitatea și râvna lor didactică și pastorală, caracterul, modestia și curajul lor etc. Toate acestea, le-am reținut în mintea mea, și, poate, fără să vreau, îi analizez pe profesorii mei din școlile teologice unde am învățat, după „grila” schițată de unul din ucenicii acestor profesori (preotul Mihiț).

Care ar fi cele mai importante împliniri, de-a lungul acestor ani, și cum le priviți acum?

Cele mai importante împliniri, pe care le consider a fi relevante în această perioadă de timp, pot fi amintite următoarele: în primul rând, legarea mai strânsă a Teologiei de viața liturgică, pastorală și misionară a Bisericii. Adică, faptul de a fi cadru didactic la Teologia arădeană și activitatea pastoral-misionară, au făcut ca cele două domenii de activitate să se potențeze reciproc. Acest lucru are implicații importante în viața credincioșilor.

În al doilea rând, înființarea Asociației parohiale „Calea Mântuirii”, în anul 2008, cu diferitele ei activități, a însemnat un salt calitativ semnificativ, în ceea ce privește lucrarea pastoral-misionară și atragerea copiilor, a tinerilor și a credincioșilor la viața Bisericii. Prin intermediul acestei Asociații, a luat ființă „Școala duminicală”, la care participă mai mulți copii în fiecare duminică și la marile sărbători, care, se

împărtășesc cu Sfintele Taine. Îmi amintesc, că până în acel an, la Sfânta Liturghie participau 3-4 copii, în fiecare duminică; o situație, care pe mine personal m-a îngrijorat foarte mult. Și în acest context, la inițiativa unor credincioși mai râvnitori, familii tinere, au propus să pornim la drum și cu această Asociație. Astfel, astăzi avem în duminici și la marile sărbători un număr de copii între 50 și peste 100, care se împărtășesc cu Domnul euharistic.

Activitatea filantropică de Crăciun și Sfintele Paști, prin intermediul Asociației, pentru oamenii nevoiași ai parohiei, constituie o picătură de solidaritate și de mângâiere pe care o revărsăm față de aceștia.

Difuzarea către credincioși a câte 100 de exemplare din publicația săptămânală „Calea Mântuirii” a Facultății de teologie din Arad, în fiecare duminică, vine să completeze educația creștină și dragostea față de Biserica a credincioșilor noștri.

Și, în fine, inițierea unor „convorbiri duhovnicești” cu credincioșii, la nivel personal sau în grupuri mai mici, pe care le-am considerat a fi o necesitate a timpurilor pe care le trăim.

Toate aceste activități sunt doar câteva din ceea ce cred, că se cuvine a fi dezvoltate în plan pastoral-misionar cu credincioșii noștri.

Care sunt bucuriile și satisfacțiile pe care vi le-a prilejuit activitatea liturgică și pastorală pe care ați desfășurat-o?

Activitatea liturgică și pastorală a unui preot, oferă acestuia bucurii și satisfacții duhovnicești negărite, așa cum ne asigură Sfântul Ioan Gură de Aur: în calitate de preoți, avem slujire cerească, dumnezeiască. Am mai afirmat-o și cu alte prilejuri: noi slujitorii de la Catedrala Veche, împreună cu credincioșii care frecventează sfintele slujbe de aici, suntem privilegiați din mai multe puncte de vedere. În primul rând, pentru că suntem învredniciți să ne rugăm și să slujim într-o biserică ca aceasta, în care se simte duhul înaintașilor: ierarhi, preoți, ieromonahi, diaconi, care au slujit la acest sfânt altar și credincioși vrednici, care l-au cinstit prin prezența, rugăciunile și credința lor. În al doilea rând, sfintele slujbe de aici sunt împodobite de cele două coruri ale Catedralei vechi: corul „Armonia”, care va serba la anul, 2019, centenarul existenței sale (1919-2019), dirijat de maestrul Ovidiu Boar (din 1997) și corul tinerilor teologi, dirijat de domnul conf. univ. dr. Mircea Buta, încă de la începutul existenței sale, începutul anilor 90. În al treilea rând, avem parte aici de credincioși buni și râvnitori, dornici să cunoască tainele lui Dumnezeu, ale credinței în El, care ne însoțesc în rugăciune și ne stimulează în slujirea noastră liturgică, pastorală, predicatorială și misionară.

Ce a însemnat și ce însemnă

pentru dumneavoastră familia preotului în slujirea sa preoțească?

Familia preotului are un rol semnificativ în activitatea preotului, pe care, uneori, nu reușim să-l deslușim așa cum se cuvine. Credincioșii simt, dacă și familia preotului rezonează cu ceea ce face preotul în slujirea sa. Dacă acest lucru se întâmplă, atunci activitatea lui pastorală are consecințe benefice pentru parohie, iar, dacă acest lucru lipsește, atunci se poate vorbi de unele carențe pastoral-misionare. Familia preotului trebuie să fie model de integrare liturgică, prin participarea la sfintele slujbe și prin educația aleasă, creștină, a copiilor, așa cum ne povățuiește Sf. Apostol Pavel, ca preotul „să aibă copii ascultători, cu toată bunăcuviința” (vezi: I Timotei 3, 4, u.).

Părinte Profesor, ce deosebiri sau asemănări ar fi între primii ani de preoție față de ultimii ani?

În primii ani de slujire preoțească la această biserică, am constatat anumite aspecte, care mi-au rămas vii în memorie. Comunitatea bisericească de la Catedrala Veche era în acei ani de început a slujirii mele ca preot, începând cu anul 1988, mult mai îmbătrânită, decât cea de astăzi, iar, absența copiilor era evidentă. Un anumit anonim se putea sesiza în rândurile credincioșilor. Calitatea artistică a corurilor era și ea mai modestă. Iar, activitățile pe care le-am menționat mai sus, nici ele nu existau. Astăzi, însă, se poate constata o oarecare întinerire a celor care participă la sfintele slujbe, precum și prezența numeroasă a copiilor. La nivelul credincioșilor nu se poate sesiza nici astăzi un salt numeric evident al acestora la Sfânta Liturghie. Aici, mai este încă mult de lucrat. Calitatea artistică a celor două coruri este la un nivel care ne produce multă bucurie duhovnicească.

Acum, la ceas aniversar, ce gânduri îndreptați către comunitatea parohială pe care o păstoriți de trei decenii?

Gândul meu se îndreaptă către credincioșii Catedralei Vechi cu aceeași atenție și dragoste frățească și părintească, îndemnându-i să rămână statornici în credință, nădejde și dragoste, iubitori de Dumnezeu și de Biserică, în acești ani turbulenți din punct de vedere social, spiritual și economic, și să-și întărească sufletul lor în fața fenomenelor secularizante contemporane, care încearcă să-l îndepărteze pe om de Dumnezeu, de Biserică și de propriul sens profund al vieții lui.

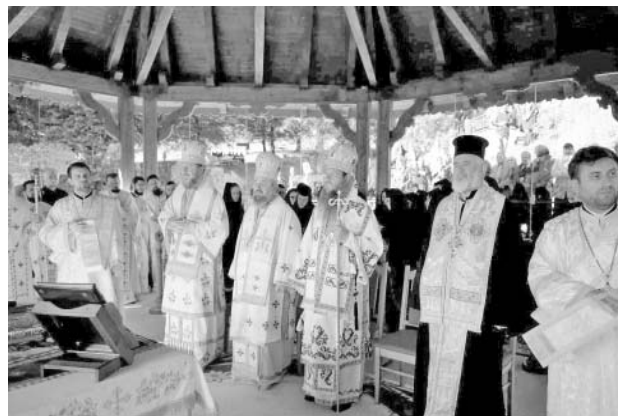
Părinte Profesor Ioan Tulcan, vă mulțumim pentru interviul acordat și vă dorim multă sănătate și mult spor în lucrarea preoțească pe care o desfășurați. La mulți ani!

Dialog realizat de
Sorin Gheorghe Săplăcan

ȘTIRI

PS Părinte Emilian Crișanul a slujit la hramul istoric al Mănăstirii Prislop

Marti, 8 mai 2018, când în Biserica Ortodoxă este pomenit Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan Teologul, Mănăstirea Prislop și-a sărbătorit hramul istoric. Cu acest prilej, Dumnezeiasca Liturghie a fost săvârșită de către un sobor de arhieriei, preoți și diaconi, în frunte cu Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei. Din soborul de ierarhi au mai făcut parte Preasfințitul Părinte Gurie, Episcopul Devei și al Hunedoarei, Preasfințitul Părinte Episcop Daniil și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Preasfințitul Părinte Episcop Daniil a rostit un cuvânt de învățătură despre Apostolul iubirii, Sfântul Evanghelist Ioan Teologul, cel care prin Evanghelia sa ne inițiază cel mai adânc în tainele Duhului și ale Împărăției lui Dumnezeu. Stând lângă pieptul lui Iisus Hristos la Cina cea de Taină și la picioarele Crucii Sale, Ioan ni-L descoperă cu putere pe Dumnezeu adevărat, ca Dumnezeu al Iubirii și Lumină a lumii.

Preasfințitul Părinte Episcop Gurie a mulțumit ierarhilor, preoților și credincioșilor pentru prezența la Sfânta Liturghie în această zi de sărbătoare pentru așezământul monahal hunedorean.

La final, soborul slujitor a săvârșit o slujbă de pomenire la mormântul Părintelui Arsenie Boca, aflat în cimitirul mănăstirii.

Seminaristii arădeni au susținut examenul de Certificare a competențelor profesionale în prezența ierarhului locului

Conform metodologiei în vigoare, elaborată în consultare cu delegații Sfântului Sinod a Bisericii Ortodoxe Române și emisă de Ministerul Educației Naționale, elevii absolvenți ai clasei a XII-a de la Seminarul Teologic Ortodox arădean au susținut marți, 8 mai 2018, examenul de Certificare a competențelor profesionale. S-au înscris la acest examen 14 absolvenți. Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, având și calitatea

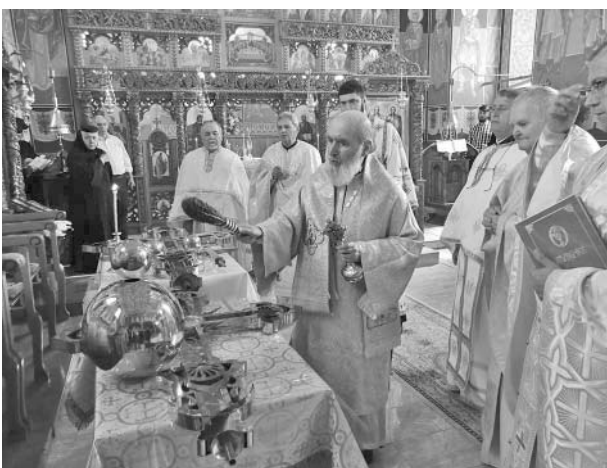

de președinte de onoare al comisiei de examen, a fost prezent la deschiderea și derularea programului, fiind întâmpinat la sosirea în școală de către Preacucernicul Părinte Profesor Pompiliu Gavra, directorul Seminarului, de către membrii comisiei și de elevii absolvenți.

După rugăciunea din capela Seminarului și cuvântul ierarhului, a început examenul propriu-zis, care s-a desfășurat pe două coordonate: susținerea lucrărilor de atestare profesională și susținerea probelor practice. Examenul a început cu proba de susținere a lucrărilor la disciplinele Dogmatică și Studiul Noului Testament, lucrări ce au fost coordonate de părinții profesori Codin Șimonca-Oprîța și Sergiu-Vlad Sandu. Temele alese au fost diverse, arătând preocuparea elevilor seminaristi în această direcție. Examenul a continuat cu proba practică, care a constat, conform Metodologiei, în examinarea absolvenților la disciplinele Liturgică, Muzică bisericească, Catehetică și Omiletică, elevii fiind examinați de părintele profesor Dacian-Emilian Nan și profesor Marius Lăscoiu-Martin. Toți cei 14 candidați înscriși au fost declarați admiși, cu note între 7 și 10.

Slujire Arhierescă și sfințire de cruci la Mănăstirea Roșia

În Duminica Samarinenței, a 5-a după Paști, Chiriarul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a efectuat un popas duhovnicesc la Mănăstirea închinată Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil din satul Roșia, Protopopiatul Sebiș. Cu acest prilej Înaltpreasfințitul Timotei a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica mănăstirii, înconjurat de un sobor de preoți, în prezența obștii monahale de maici, conduse de maica stareță stavrofora Haritina Cârdei și a numeroșilor credincioși. Din sobor a făcut parte și Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector bisericesc.

În cuvântul de învățătură, Chiriarul arădean a vorbit sub titlul „Hrană adevărată” (cf. citirilor scripturistice: Faptele Apostolilor 11; Ioan 4), pentru întreținerea ființei omenești, care nu este numai cea pământească ci și cea cerească, în vederea lucrării mântuitoare, spre câștigarea împărăției cerești, apa cea vie arătând Sfintele Taine ale Bisericii, iar mâncarea pentru care ostenește ucenicii Mântuitorului, împlinirea voinței lui Dum-

nezeu. Convorbirea Mântuitorului cu samarineanca, plecând de la cele material, privește realitatea celor spiritual, credincioșii având datoria a le deprinde, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinția Sa a sfințit crucile ce vor fi așezate pe turla bisericii și a oferit hrisov de mulțumire familiei Dr. Moșteoru din Timișoara, care au donat aceste frumoase cruci pentru mănăstire.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de un grup de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din Arad, condus de tânărul student teolog Ștefan-Ioan Muț.

Preasfințitul Părinte Emilian a slujit în Duminica Samarinenței în Parohia Șiria

În duminica a cincea după Paști (a Samarinenței), credincioșii parohiei Șiria au participat la Sfânta Liturghie oficiată, de către Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi: preotul paroh Savu Pavel și Botezatu Iulian de la parohia Șiria, protosinghelul Emanuel Cucu și preotul Florin Țucudean de la Mănăstirea Feredeșu, Arhid. Mircea Proteasa și Arhid. Gheorghe Lehaci.

Preasfințitul Emilian Crișanul a rostit un cuvânt bogat de învățătură la duminica a cincea după Paști (a Samarinenței), unde a evidențiat faptul, că nu a fost întâmplător acest dialog la fântâna lui Iacov, cel care a primit de la Dumnezeu numele de Israel. Hristos Domnul îi cere apă acestei femei și arată smerenia Sa, dar și dorința de a provoca dialogul, pentru ca treptat să-și descopere dumnezeirea Sa. Astăzi în lume sunt multe fântâni, dar în Biserica lui Hristos vom regăsi mereu apa cea vie care este izvorul nesecat al harului Lui Dumnezeu. Omul este o ființă socială și trebuie să fie mereu în dialog cu toți semenii și în același timp să-și aperse credința și să stea departe de toate rătăcirile.

La final preotul paroh Pavel Savu i-a mulțumit Preasfințitului Emilian Crișanul, pentru faptul că a poposit la Șiria și că le-a oferit un prilej de mare bucurie credincioșilor parohiei Șiria.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.